

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TIÊU CHUẨN NHÀ NƯỚC

NGUỒN BỨC XẠ QUANG DÙNG ĐIỆN

THUẬT NGỮ VÀ ĐỊNH NGHĨA

TCVN 3673 - 81

HÀ NỘI 1984

Cơ quan biên soạn và đề nghị ban hành

Trường đại học bách khoa Hà nội.

Cơ quan trình duyệt

Cục Tiêu chuẩn — Đo lường — Chất lượng nhà nước.

Ủy ban khoa học và kỹ thuật nhà nước.

Cơ quan xét duyệt và ban hành

Ủy ban khoa học và kỹ thuật nhà nước.

Quyết định ban hành: 290/QĐ Ngày 21 tháng 10 năm 1981

NGUỒN BỨC XẠ QUANG DÙNG ĐIỆN

Thuật ngữ và định nghĩa

Источники оптического излучения Electrical source of optical radiation

Термины и определения Terms and definitions

TCVN

3678 — 81

Khuyến khích
áp dụng

Tiêu chuẩn này quy định cho những thuật ngữ và định nghĩa của những khái niệm cơ bản trong lĩnh vực nguồn bức xạ quang dùng điện được sử dụng trong khoa học, kỹ thuật và sản xuất.

Những thuật ngữ quy định trong tiêu chuẩn này dùng cho các loại tài liệu, sách giáo khoa, tài liệu giảng dạy, tài liệu kỹ thuật và tra cứu. Trong trường hợp khác cũng nên dùng các thuật ngữ này.

Những thuật ngữ tương đương không cho phép dùng có ký hiệu «Кер».

Đối với những thuật ngữ có dẫn ra các dạng viết gọn (có ký hiệu Vg) trong tiêu chuẩn này được dùng để tham khảo, chúng có thể sử dụng trong trường hợp không có khả năng gây sự trùng lặp.

Thuật ngữ	Định nghĩa
KHÁI NIỆM CƠ BẢN	
1. Nguồn bức xạ quang dùng điện Vg. Đèn Электрический источник оптического излучения	Thiết bị dùng để biến điện năng thành năng lượng bức xạ quang.
2. Đèn hồng ngoại. Кер. Các bức xạ hồng ngoại. Инфракрасная лампа	Đèn để phát tia hồng ngoại.
3. Đèn ánh sáng nhìn thấy. Лампа видимого излучения	Đèn để phát ánh sáng nhìn thấy.

(tiếp theo)

Thuật ngữ	Định nghĩa
4. Đèn cực tím. Кер. các bức xạ cực tím Ультрафиолетовая лампа	Đèn để phát tia cực tím.
5. Đèn nung sáng. Лампа накаливания	Đèn phát sáng bởi vật thể được nung nóng bằng dòng điện.
6. Đèn phóng điện có khí Газоразрядная лампа	Đèn phát sáng nhờ hiệu ứng tỏa sáng của phóng điện trong khí, hỗn hợp khí hoặc hơi kim loại.
7. Đèn phát quang. Электrolюминесцентная лампа	Đèn phát sáng nhờ hiệu ứng phát quang
8. Đèn hướng quang. Светонаправляющая лампа	Đèn phản bỏ ánh sáng theo một hướng cho trước.
9. Đèn gương зеркальная лампа	Đèn hướng quang có một phần bóng được tráng gương
10. Đèn phản xạ khuếch tán Диффузно-отражающая лампа	Đèn hướng quang có một phần bóng được tráng lớp phản xạ khuếch tán.
11. Đèn tán quang Светорассеивающая лампа	Đèn có bóng được tráng lớp tán quang.
12. Đèn xung Импульсная лампа	Đèn để phát xung ánh sáng cường độ lớn.
13. Đèn chớp Лампа-вспышка	Đèn xung để phát chớp sáng một lần nhờ quá trình cháy chất chứa trong bóng đèn.
CÁC DẠNG ĐÈN NUNG SÁNG	
14. Đèn có vật đốt bằng than Лампа с угольным телом накала	—
15. Đèn có vật đốt bằng kim loại Лампа с металлическим телом накала	—

(tiếp theo)

Thuật ngữ	Định nghĩa
16. Đèn có băng đốt Ленточная лампа	Đèn nung sáng có vật đốt bằng băng dẹt kim loại.
17. Đèn có sợi đốt kim loại Лампа с металлической нитью	Đèn nung sáng có vật đốt bằng sợi kim loại.
18. Đèn có sợi đốt kim loại thẳng Лампа с прямой металлической нитью	Đèn có sợi đốt kim loại đặt thẳng hoặc dịch dắc.
19. Đèn có sợi đốt xoắn đơn Кер. Đèn có sợi xoắn đơn giản Моноспиральная лампа	Đèn có sợi đốt kim loại xoắn thành lò xo.
20. Đèn có sợi đốt xoắn kép Биспиральная лампа	Đèn có sợi đốt kim loại xoắn thành lò xo kép lồng vào nhau.
21. Đèn chân không Вакуумная лампа	Đèn nung sáng có vật đốt đặt trong bóng chân không.
22. Đèn có khí Газополная лампа	Đèn nung sáng có vật đốt đặt trong bóng chứa khí hoặc hỗn hợp khí (thường là nitơ, argon, cripton...)
23. Đèn halôgen Галогенная лампа накаливания	Đèn có khí chứa một lượng nhỏ halôgen hoặc hợp chất của chúng.
24. Đèn nung sáng cỡ nhỏ	Đèn nung sáng có chiều dài trên 31 đến 75 mm và bóng có đường kính từ 18 đến 51 mm
25. Đèn nung sáng tí hon Миниатюрная лампа накаливания	Đèn nung sáng có chiều dài trên 10 đến 31 mm và bóng có đường kính từ 7 đến 18 mm.
26. Đèn nung sáng siêu tí hon Сверхминиатюрная лампа накаливания	Đèn nung sáng có chiều dài không quá 10 mm và bóng có đường kính không quá 4 mm.

(tiếp theo)

Thuật ngữ	Định nghĩa
CÁC DẠNG ĐÈN PHÓNG ĐIỆN CÓ KHÍ	
27. Đèn phóng điện áp suất thấp Газоразрядная лампа низкого давления	Đèn phóng điện có áp suất của khí và hơi kim loại trong chế độ làm việc không quá $1,33 \times 10^4 \text{ N/m}^2$ (100 mm cột thủy ngân).
28. Đèn phóng điện áp suất cao. Газоразрядная лампа высокого давления	Đèn phóng điện có áp suất của khí và hơi kim loại trong chế độ làm việc ở vào khoảng từ $1,33 \times 10^4 \text{ N/m}^2$ đến 10^6 N/m^2 (100 mm Hg ÷ 10 atm).
29. Đèn phóng điện áp suất siêu cao. Газоразрядная лампа сверхвысокого давления	<i>Chú thích.</i> Không áp dụng cho đèn Natri.
30. Đèn phát quang chứa khí. Газосветная лампа	Đèn phóng điện có áp suất khí và hơi kim loại trong chế độ làm việc vượt quá 10^6 N/m^2 (10 atm).
31. Đèn phát quang chứa hơi kim loại. Паросветная лампа	Đèn phóng điện làm việc nhờ hiệu ứng phát quang khí phóng điện trong khí hoặc hỗn hợp khí
31. Đèn phát quang chứa hơi kim loại. Паросветная лампа	Đèn phóng điện làm việc nhờ hiệu ứng phát quang khí phóng điện trong hơi kim loại.
32. Đèn Natri. Натриевая лампа	<i>Chú thích.</i> Để dễ phóng điện có thể có thêm một lượng khí hoặc hỗn hợp khí.
33. Đèn natri áp suất thấp Натриевая лампа низкого давления	Đèn phát quang chứa hơi kim loại làm việc nhờ hiệu ứng phát quang khí phóng điện trong hơi natri.
33. Đèn natri áp suất thấp Натриевая лампа низкого давления	Đèn natri có áp suất hơi natri trong chế độ làm việc không quá 10^2 N/m^2 (1 mm cột thủy ngân).

(tiếp theo)

Thuật ngữ	Định nghĩa
34. Đèn natri áp suất cao. Натриевая лампа высокого давления	Đèn natri có áp suất hơi natri trong chế độ làm việc lớn hơn 10^2 N/m^2 (1mm cột thủy ngân).
35. Đèn thủy ngân. Ртутная лампа	Đèn phát quang chứa hơi kim loại làm việc nhờ hiệu ứng phát quang khí phóng điện trong hơi thủy ngân.
36. Đèn cực tím. Эритемная лампа	Đèn thủy ngân có bình bằng thủy tinh pha tini hoặc thạch anh, bức xạ chủ yếu tập trung trong vùng cực tím.
37. Đèn sát trùng. Бактерицидная лампа	Đèn thủy ngân có bóng bằng thủy tinh pha tini hoặc thạch anh, bức xạ chủ yếu trong vùng cực tím có tác dụng sát trùng.
38. Đèn thủy ngân vonfram. Ртутно-вольфрамовая лампа	Đèn thủy ngân có thêm vật đốt nóng bằng vonfram.
39. Đèn phóng điện halôgen. Газоразрядная лампа с галогенидами	Đèn phóng điện làm việc nhờ hiệu ứng phát quang khí phóng trong hỗn hợp khí hoặc hơi kim loại có sản phẩm phân hủy của các halôgen.
40. Đèn huỳnh quang. Фотолюминесцентная лампа	Đèn phóng điện làm việc nhờ lớp phát huỳnh quang được kích thích bởi bức xạ cực tím khi phóng điện.
41. Đèn phóng điện mờ. Лампа тлеющего разряда	Đèn phóng điện làm việc nhờ hiệu ứng phát quang khí, phóng điện mờ.
42. Đèn hồ quang. Дуговая лампа	Đèn phóng điện làm việc nhờ phóng điện hồ quang. <i>Chú thích.</i> Có thể có loại hồ quang hồ và và loại hồ quang trong bóng kín chứa khí hoặc hơi kim loại.

(tiếp theo)

Thuật ngữ	Định nghĩa
43. Đèn phát sáng bằng điện cực Электродосветная лампа	Đèn hồ quang có nguồn sáng chủ yếu là các điện cực được nung nóng.
44. Đèn hồ quang cực than Угольная дуговая лампа	
45. Đèn hồ quang cực than đơn giản. Простая угольная дуговая лампа	Đèn hồ quang với cực than không được pha thêm các hợp chất tạo tia lửa có nguồn sáng chủ yếu là các điện cực được nung nóng.
46. Đèn hồ quang ngọn lửa. Пламенная дуговая лампа	Đèn hồ quang với cực than được pha thêm các hợp chất tạo ngọn lửa làm việc nhờ hiệu ứng phát quang khi phóng điện trong hơi kim loại.
47. Đèn hồ quang cực than cường độ cao. Угольная дуговая лампа высокой интенсивности	Đèn hồ quang với cực than có ngòi được pha thêm các hợp chất kim loại tạo ngọn lửa và vỏ bằng các vật liệu các bộ có khả năng làm việc với mật độ dòng điện lớn và đảm bảo độ chói không thấp hơn 250 Mnit.